

**เกณฑ์มาตรฐานผู้สำเร็จหลักสูตรการฝึกอบรมทันตแพทย์ประจำบ้าน
เพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญ
ในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาทันตกรรมบดเคี้ยวและความเจ็บปวดช่องปากใบหน้า
ราชวิทยาลัยทันตแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย**

เมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรมทันตแพทย์ประจำบ้านเพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาทันตกรรมบดเคี้ยวและความเจ็บปวดช่องปากใบหน้า ทันตแพทย์ประจำบ้านต้องมีความเป็นวิชาชีพ (professionalism) และมีความรู้ความสามารถและความชำนาญทางวิชาชีพ (professional competencies and proficiencies) ดังต่อไปนี้

1. ความเป็นวิชาชีพ (Professionalism)

1.1 ด้านคุณธรรม จรรยาบรรณทางวิชาชีพ

- 1.1.1 ปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และประพฤติตนตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทันตกรรม
- 1.1.2 ปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต รับผิดชอบ ตลอดจนผดุงเกียรติแห่งวิชาชีพ
- 1.1.3 ปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบ และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ
- 1.1.4 ตระหนักถึงประโยชน์และสิทธิของผู้ป่วยเป็นสำคัญ และดำเนินการดูแลรักษาผู้ป่วยอย่างมีมาตรฐานถูกต้องตามหลักวิชาการ และด้วยจิตใจความเป็นมนุษย์
- 1.1.5 ตระหนักถึงข้อจำกัด และระดับสมรรถนะของตน รวมทั้งพิจารณาปรึกษาและ/หรือส่งต่อผู้ป่วย ให้ได้รับการดูแลรักษาอย่างเหมาะสม
- 1.1.6 ตระหนักถึงความสำคัญและมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรวิชาชีพ

1.2 ด้านทักษะการสื่อสาร

- 1.2.1 ชักถาม พูดคุย อธิบาย หรืออภิปรายกับผู้ป่วยอย่างเหมาะสมเพื่อนำไปสู่การดูแลที่สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ป่วย รวมถึงสอดคล้องกับหลักวิชาการ
- 1.2.2 สื่อสาร ปฏิสัมพันธ์กับผู้ป่วย ผู้ร่วมงาน และสาธารณชนอย่างเหมาะสม ด้วยความสุภาพ นุ่มนวล และให้เกียรติ
- 1.2.3 ถ่ายทอดความรู้และทักษะในสาขาทันตกรรมบดเคี้ยวและความเจ็บปวดช่องปากใบหน้าแก่บุคลากรในวิชาชีพ และ/หรือ สาธารณชนตามความเหมาะสม

1.3 ด้านทักษะทางปัญญา

- 1.3.1 ตระหนักถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดำเนินการพัฒนาดตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาคุณภาพในการดูแลผู้ป่วย
- 1.3.2 สืบค้น ประเมิน วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ และนำไปประยุกต์ในการดูแลผู้ป่วยอย่างเหมาะสม
- 1.3.3 รวบรวมและประเมินข้อมูลทางวิชาการ นำเสนอข้อมูลด้วยการเขียน และ/หรือ ด้วยวาจารวมทั้งอภิปรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.3.4 พัฒนาการรู้ด้วยการศึกษา ค้นคว้า หรือ วิจัย ให้เท่าทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีในสาขาทันตกรรมบดเคี้ยวและความเจ็บปวดช่องปากใบหน้าหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง
- 1.3.5 รายงานผลการวิจัยด้วยการนำเสนอด้วยวาจาในที่ประชุม หรือด้วยการเขียนรายงานเพื่อการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ

1.4 ทักษะด้านการบริหารจัดการ

- 1.4.1 ทำงานเป็นทีมร่วมกับบุคลากรทางสุขภาพในการดูแลผู้ป่วยและพัฒนาองค์กร

- 1.4.2 ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและระบบจัดการข้อมูลในการดูแลผู้ป่วย จัดระบบปฏิบัติงาน ตลอดจนการพัฒนาวิชาชีพ
- 1.4.3 จัดระบบการดูแลรักษาผู้ป่วย การทำงานของทันตบุคลากร ตลอดจนสถานที่ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ มีความปลอดภัย ปราศจากการติดเชื้อและแพร่กระจายเชื้อ
- 1.4.4 จัดระบบบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความรู้ความสามารถและความชำนาญทางวิชาชีพ

2.1 มีความชำนาญ (proficiency) ในการ

- 2.1.1 รวบรวมข้อมูลจากการซักประวัติทางการแพทย์และทันตแพทย์ การตรวจทางคลินิก ประเมินสภาวะทางจิตใจ พฤติกรรม สังคม วิเคราะห์และแปลผลข้อมูลเพื่อระบุความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้ต่อการรักษาทางทันตกรรมบดเคี้ยวและ ความเจ็บปวดช่องปากไบโหน้า
- 2.1.2 วินิจฉัยแยกโรคหรืออาการเจ็บปวดบริเวณช่องปากไบโหน้า ตลอดจนความผิดปกติในการทำหน้าที่ของระบบบดเคี้ยว และจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
- 2.1.3 วางแผนการรักษาอย่างเหมาะสมให้แก่ผู้ป่วยที่มีความเจ็บปวด และหรือมีอาการผิดปกติในการทำหน้าที่ของระบบบดเคี้ยว เลือกวิธีบำบัดรักษาผู้ป่วยตามหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยคำนึงถึงปัจจัยเฉพาะของผู้ป่วยรายนั้น ๆ ได้แก่ สภาพจิตสังคม สภาพความแข็งแรงของร่างกาย โรคประจำตัวของผู้ป่วย ความคุ้มค่าและความเสี่ยง รวมทั้งประเมินผลการรักษาผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสม
- 2.1.4 ประเมินความเสี่ยงของผู้ป่วยที่อาจมีภาวะหยุดหายใจขณะหลับจากการอุดกั้นและส่งต่อแพทย์เพื่อวินิจฉัย และให้การบำบัดรักษาผู้ป่วยที่มีภาวะหยุดหายใจขณะหลับจากการอุดกั้นร่วมกับแพทย์เวชศาสตร์การนอนหลับและทันตแพทย์ผู้เชี่ยวชาญสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง
- 2.1.5 เลือกการจัดการและให้การบำบัดรักษาผู้ป่วยที่มีความเจ็บปวดบริเวณช่องปากไบโหน้า และ/หรือมีอาการผิดปกติในการทำหน้าที่ของระบบบดเคี้ยว โดยเฉพาะในผู้ป่วยที่ซับซ้อน รวมทั้งผู้ป่วยที่มีภาวะหยุดหายใจขณะหลับจากการอุดกั้น ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้
  - 2.1.5.1 การบำบัดด้วยทันตอุปกรณ์ หรือเครื่องใช้ในช่องปากชนิดต่างๆที่เหมาะสม เช่น เผือกสบฟัน เผือกฟันน็อกเกีย ทันตอุปกรณ์สำหรับความผิดปกติด้านการหายใจขณะนอนหลับ เป็นต้น
  - 2.1.5.2 การบำบัดการสบฟันด้วยวิธีการปรับสบฟันกรณีมีสิ่งกีดขวางที่ทำให้เกิดการสบฟันก่อนบดเคี้ยว หรือกรอเพื่อปรับให้การสบฟันมีเสถียรภาพ ทั้งในสภาพฟันธรรมชาติและฟันเทียมชนิดต่าง ๆ หรือวิธีทางทันตกรรมบูรณะ/ทันตกรรมประดิษฐ์ เพื่อให้การสบฟันมีเสถียรภาพ
  - 2.1.5.3 การบำบัดด้วยยาสำหรับจัดการความเจ็บปวดช่องปากไบโหน้า ได้แก่ การใช้ยาทางระบบการใช้ยาเฉพาะที่ และการฉีดยาเพื่อการวินิจฉัยและ/หรือรักษา
- 2.1.6 ทำงานเป็นทีมร่วมกับทันตแพทย์สาขาอื่น แพทย์หรือบุคลากรทางการแพทย์อื่นๆ ทั้งในด้านขอคำปรึกษา การส่งต่อเพื่อรักษา หรือการส่งตรวจเพิ่มเติม การวางแผนการรักษา และให้การรักษาผู้ป่วย

2.2 มีความสามารถ (competency) ในการ

- 2.2.1 จัดการผู้ป่วยที่เกิดภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์ในคลินิกทันตกรรม
- 2.2.2 จัดการผู้ป่วยด้วยวิธีทางเวชศาสตร์ฟื้นฟูและกายภาพบำบัด
- 2.2.3 จัดการผู้ป่วยด้วยวิธีทางจิตสังคมและพฤติกรรมบำบัด

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1 คำจำกัดความ (Glossary of Terms)

ความสามารถทางวิชาชีพ (Professional Competencies) หมายถึง ความสามารถของทันตแพทย์ในการดูแลรักษาผู้ป่วยด้วยตนเอง ตามมาตรฐาน ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม โดยไม่เกิดข้อผิดพลาดร้ายแรง ซึ่งความสามารถนี้เกิดจากการประสาน (coordinate) สามองค์ประกอบหลัก ได้แก่ความรู้ (knowledge) ทักษะ (skills) และทัศนคติ/เจตคติ (attitude) ของการเป็นทันตแพทย์ที่ดี

ระดับความสามารถนี้ไม่ใช่ระดับความสามารถสูงสุด แต่เป็นระดับความสามารถที่อยู่กึ่งกลางระหว่างผู้เริ่มต้น (beginners) และผู้เชี่ยวชาญ (experts)

ความชำนาญทางวิชาชีพ (Professional Proficiencies) หมายถึง ความสามารถของทันตแพทย์ในระดับสูง คือ มีความชำนาญ ซึ่งจะเกิดขึ้นได้เมื่อทันตแพทย์มีความรู้ที่มากขึ้นทั้งในเชิงกว้างและในเชิงลึก ผ่านประสบการณ์ทำงานในสถานการณ์ที่หลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น จึงสามารถที่จะดูแลรักษาผู้ป่วยที่มีปัญหาในระดับยุ่งยากซับซ้อนได้

ความชำนาญของทันตแพทย์มักจะเกิดจากการศึกษาต่อเฉพาะทาง หรือผ่านประสบการณ์ทำงานในระยะเวลาหลายปี และยังไม่ใช่ระดับความสามารถสูงสุด

ความรู้และทักษะพื้นฐาน (Foundation Knowledge and Skills) หมายถึงความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและสัมพันธ์กับความสามารถทางวิชาชีพหรือความชำนาญทางวิชาชีพตามที่ระบุไว้แต่ละข้อ ซึ่งจะช่วยให้สถาบันฝึกอบรมสามารถจัดหลักสูตรและทำการประเมินผู้เรียนได้ตรงเป้าหมาย

ผู้ป่วยที่ซับซ้อน (complex patient) หมายถึง ผู้ที่มีปัญหาต่อไปนี้อย่างน้อยหนึ่งข้อ

1. ผู้ที่มีอาการปวด/ความผิดปกติของระบบบดเคี้ยวหรืออาการปวดช่องปาก/ใบหน้าเรื้อรัง (หรือนานกว่า 3 เดือน) จนมีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันหรือต่อคุณภาพชีวิต
2. มีโรค/ความบกพร่อง/ความผิดปกติทางกาย จิต อารมณ์ สังคมที่สมควรได้รับการวางแผนการรักษาหรือการจัดการ ร่วมกันระหว่างทีมแพทย์/ทันตแพทย์หลายสาขา
3. มีผลการวินิจฉัยทางกายหลายอย่างหรือมีภาวะปวดเรื้อรังร่วมกับมีโรค/อาการร่วมหลายอย่าง
4. มีการใช้บริการทางสุขภาพจำนวนมาก หรือใช้ยาหลายชนิด
5. มีความไม่พึงพอใจต่อผลการรักษาในอดีต หรือมีประวัติการรักษาล้มเหลว หรืออยู่ในกระบวนการการร้องเรียน/ฟ้องร้องทางกฎหมาย

ผู้ป่วยที่มีภาวะหยุดหายใจขณะหลับจากการอุดกั้น (obstructive sleep apnea หรือ OSA) หมายถึง ผู้ป่วยที่ได้รับการตรวจ และวินิจฉัยจากการวิเคราะห์ผลการตรวจนอนหลับจากแพทย์เวชศาสตร์การนอนหลับและลงความเห็นว่าเป็นโรคหยุดหายใจขณะหลับจากการอุดกั้น

ทันตอุปกรณ์ หรือเครื่องใช้ในช่องปาก (dental device or oral appliance) หมายถึง อุปกรณ์ที่ทำขึ้นเพื่อให้ผู้ป่วยใส่ในช่องปากเพื่อช่วยวินิจฉัย หรือบำบัด บรรเทา อาการปวดหรือความผิดปกติที่เกิดขึ้นกับระบบบดเคี้ยวหรืออาจใช้เพื่อควบคุม หรือป้องกันแรงสบฟันหรือแรงกระแทกที่อาจเป็นอันตรายต่ออวัยวะในระบบบดเคี้ยว หรือ

ป้องกันฟันสึก รวมถึงใช้เพื่อบำบัดอาการของผู้ป่วยที่มีภาวะหยุดหายใจขณะหลับจากการอุดกั้น เช่น stabilization splint, anterior repositioning appliance, mandibular advancement device, tongue retaining device, sport mouth guard เป็นต้น

การกรอปรับสบฟัน (occlusal equilibration, occlusal adjustment) หมายถึง วิธีการรักษาการสบฟันโดยการกรอปรับด้านบดเคี้ยวของฟันธรรมชาติ หรือฟันเทียม เพื่อกระจายแรงสบฟันให้สมดุล ให้การสบฟันมีเสถียรภาพ และไม่ให้เกิดขบวนการเคลื่อนขากรรไกรขณะใช้งาน อาจทำเพียงบางตำแหน่งหรือทั้งปาก

ภาคผนวก 2 ความรู้และทักษะพื้นฐาน (Foundation Knowledge and Skills)

ความรู้และทักษะพื้นฐาน ประกอบการมีความสามารถและความชำนาญทางวิชาชีพ ได้แก่

1. ความเป็นวิชาชีพ

1.1 ด้านคุณธรรม จรรยาบรรณทางวิชาชีพ

- 1.1.1 ปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และประพฤติตนตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทันตกรรม
- 1.1.2 ปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต รับผิดชอบ ตลอดจนผดุงเกียรติแห่งวิชาชีพ
- 1.1.3 ปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบ และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ
- 1.1.4 ตระหนักถึงประโยชน์และสิทธิของผู้ป่วยเป็นสำคัญ และดำเนินการดูแลรักษาผู้ป่วยอย่างมีมาตรฐานถูกต้องตามหลักวิชาการ และด้วยจิตใจความเป็นมนุษย์
  - จรรยาบรรณในวิชาชีพ Professional Ethics
  - กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ
  - สิทธิของผู้ป่วย
  - Interaction between Generalist and Specialists
- 1.1.5 ตระหนักถึงข้อจำกัด และระดับสมรรถนะของตน รวมทั้งพิจารณาปรึกษาและ/หรือส่งต่อผู้ป่วย ให้ได้รับการดูแลรักษาอย่างเหมาะสม
  - Self assessment of competence
  - Standard of care
  - Communication skills both orally and written

1.2 ด้านทักษะการสื่อสาร

- 1.2.1 ซักถาม พูดคุย อธิบาย หรืออภิปรายกับผู้ป่วยอย่างเหมาะสมเพื่อนำไปสู่การดูแลที่สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ป่วยรวมถึงสอดคล้องกับหลักวิชาการ
  - Communication skills
  - Addressing patient concerns/issues/problems
- 1.2.2 สื่อสาร ปฏิสัมพันธ์กับผู้ป่วย ผู้ร่วมงาน และสาธารณชนอย่างเหมาะสม ด้วยความสุภาพ นุ่มนวล และให้เกียรติ
  - Communication skills
  - Interpersonal skills
  - Reflective listening
- 1.2.3 ถ่ายทอดความรู้และทักษะในสาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปากแก่บุคลากรในวิชาชีพและ/หรือสาธารณชนตามความเหมาะสม
  - Teaching and learning
  - Transferable skills
  - Communication skills

1.3 ด้านทักษะทางปัญญา

- 1.3.1 ตระหนักถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดำเนินการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อรักษาคุณภาพในการดูแลผู้ป่วย
  - Self assessment skill
  - Self direct learning skill

- 1.3.2 สืบค้น ประเมิน วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ อย่างมีวิจารณ์ญาณและนำไปประยุกต์ในการดูแลผู้ป่วยอย่างเหมาะสม
- Critical thinking skill
  - Clinical reasoning skill
  - Data analysis of trends in health care
  - Evidence-based dentistry
  - Application of scientific method to clinical problem solving
- 1.3.3 รวบรวมและประเมินข้อมูลทางวิชาการ นำเสนอข้อมูลด้วยการเขียน และ/หรือด้วยวาจา รวมทั้งอภิปรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- Data gathering skills
  - Critical thinking and appraisal skills
  - Communication skills
  - The hierarchy of research evidence
- 1.3.4 พัฒนางค์ความรู้ด้วยการศึกษา ค้นคว้า หรือวิจัย ให้เท่าทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีในสาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปากหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง
- Research methodology
  - Biostatistics
- 1.3.5 รายงานผลการวิจัยด้วยการนำเสนอด้วยวาจาในที่ประชุม หรือด้วยการเขียนรายงานเพื่อการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ
- Data management and report preparation
  - The process of paper review in appraising grant submissions and scientific manuscript

1.4 ด้านทักษะการบริหารจัดการ

- 1.4.1 ทำงานเป็นทีมร่วมกับบุคลากรทางสุขภาพ ในการดูแลผู้ป่วยและพัฒนางค์กร
- Working as a team
  - Practice management
  - Concepts and principles of quality assurance and quality assessment
  - Importance and implications of the interrelationship between periodontics and other clinical disciplines.
- 1.4.2 ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและระบบจัดการข้อมูลในการดูแลผู้ป่วย จัดระบบปฏิบัติงานตลอดจนการพัฒนาวิชาชีพ
- Informatics technology and application
  - Computer system for practice management
- 1.4.3 จัดระบบการดูแลรักษาผู้ป่วย การทำงานของทันตบุคลากร ตลอดจนสถานที่ปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพ มีความปลอดภัย ปราศจากการติดเชื้อและแพร่กระจายเชื้อ
- Health and safety working environment
  - Infection control measures in dentistry
- 1.4.4 จัดระบบบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ
- Risk management

2. ความรู้ความสามารถและความชำนาญทางวิชาชีพ

2.1 มีความชำนาญ (proficiency) ในการ

- 2.1.1 รวบรวมข้อมูลจากการซักประวัติทางการแพทย์และทันตแพทย์ การตรวจทางคลินิก ประเมินสถานะทางจิตใจ พฤติกรรม สังคม วิเคราะห์และแปลผลข้อมูลเพื่อระบุความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้ต่อการรักษาทางทันตกรรมบดเคี้ยวและ ความเจ็บปวดช่องปากใบหน้า

-General assessment of occlusion and orofacial pain patient

- Patient interview and history taking
- Dental & Soft tissue examination
- Mandibular range of motion and joint sounds
- Neurological screening examination
- Imaging
- Laboratory testing
- Diagnostic tests
- Behavioral and psychosocial concepts

- 2.1.2 วินิจฉัยแยกโรคหรืออาการเจ็บปวดบริเวณช่องปากใบหน้า ตลอดจนความผิดปกติในการทำหน้าที่ของระบบบดเคี้ยว และจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

-Diagnoses and pathophysiology of TMD and orofacial pain

- Diagnostic classification systems
- Temporomandibular disorders
- Differential diagnosis of orofacial pain
- Problem listing and prioritized problem listed

- 2.1.3 วางแผนการรักษาอย่างเหมาะสมให้แก่ผู้ป่วยที่มีความเจ็บปวด และหรือมีอาการผิดปกติในการทำหน้าที่ของระบบบดเคี้ยว เลือกวิธีบำบัดรักษาผู้ป่วยตามหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยคำนึงถึงปัจจัยเฉพาะของผู้ป่วยรายนั้น ๆ ได้แก่ สภาพจิตสังคม สภาพความแข็งแรงของร่างกาย โรคประจำตัวของผู้ป่วย ความคุ้มค่าและความเสี่ยง รวมทั้งประเมินผล การรักษาผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสม

- Patient treatment planning and management

- Principle of evidence-based management of occlusion and orofacial pain
- Behavioral and psychosocial concepts
- Risk assessment of psychosocial and medical factors
- Development of the individualized plan of care

- 2.1.4 ประเมินความเสี่ยงของผู้ป่วยที่มีภาวะหยุดหายใจขณะหลับจากการอุดกั้นและส่งต่อแพทย์เพื่อวินิจฉัย และให้การ รักษาภาวะหยุดหายใจขณะหลับร่วมกับแพทย์เวชศาสตร์การนอนหลับและทันตแพทย์ผู้เชี่ยวชาญสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง

- Obstructive sleep apnea patient risk assessment

- 2.1.5 เลือกการจัดการและให้การบำบัดรักษาผู้ป่วยที่มีความเจ็บปวดบริเวณช่องปากไบหน้า และ/หรือ มีอาการผิดปกติ ในการทำหน้าที่ของระบบบดเคี้ยว โดยเฉพาะในผู้ป่วยที่ซับซ้อน รวมทั้งผู้ป่วยที่มีภาวะหยุดหายใจขณะหลับจากการอุดกั้น ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้
- 2.1.5.1 การบำบัดด้วยทันตอุปกรณ์ หรือเครื่องใช้ในช่องปากชนิดต่างๆที่เหมาะสม เช่น ฝือกสบฟัน ฝือกฟันนกกีฬา ทันตอุปกรณ์สำหรับความผิดปกติด้านการหายใจขณะนอนหลับ เป็นต้น
- Intraoral orthotic appliance therapy
    - Stabilization appliances
    - Anterior positioning appliances
    - Partial-coverage appliances
  - Oral appliance treatment for obstructive sleep apnea
    - Mandibular advancement device
    - Tongue retaining device
- 2.1.5.2 การบำบัดการสบฟันด้วยวิธีการปรับสบฟันกรณีมีสิ่งกีดขวางที่ทำให้เกิดการสบฟันก่อนบดเคี้ยว หรือกรอเพื่อปรับให้การสบฟันมีเสถียรภาพ ทั้งในสภาพฟันธรรมชาติและฟันเทียมชนิดต่าง ๆ หรือวิธีทางทันตกรรมบูรณะ/ทันตกรรมประดิษฐ์ เพื่อให้การสบฟันมีเสถียรภาพ
- Occlusal therapy
    - Occlusal analysis
    - Occlusal adjustment
    - Restorative therapy
    - Prosthodontics
- 2.1.5.3 การบำบัดด้วยยาสำหรับจัดการความเจ็บปวดช่องปากไบหน้า ได้แก่ การใช้ยาทางระบบ การใช้ยาเฉพาะที่ และการฉีดยาเพื่อการวินิจฉัยและ/หรือรักษา
- General pharmacotherapeutics
  - Analgesics
  - Antidepressants
  - Neuropathic pain medication
  - Anti-anxiety agents
  - Muscle relaxants
  - Headache medication
  - Local anesthetics
- 2.1.6 ทำงานเป็นทีมร่วมกับทันตแพทย์สาขาอื่น แพทย์หรือบุคลากรทางการแพทย์อื่นๆ ทั้งในด้านขอ คำปรึกษา การส่งต่อเพื่อรักษา หรือการส่งตรวจเพิ่มเติม การวางแผนการรักษา และให้การรักษาผู้ป่วย
- Interdisciplinary and multidisciplinary patient management

2.2 มีความสามารถ (competency) ในการ

- 2.2.1 จัดการผู้ป่วยที่เกิดภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์ในคลินิกทันตกรรม
  - Basic life support
- 2.2.2 จัดการผู้ป่วยด้วยวิธีทางเวชศาสตร์ฟื้นฟูและกายภาพบำบัด
  - Principle of physical therapy and rehabilitation
  - Physical therapy modalities related to orofacial pain
- 2.2.3 จัดการผู้ป่วยด้วยวิธีทางจิตสังคมและพฤติกรรมบำบัด
  - Cognitive-behavioral therapies including habit reversal for oral habits, stress management, sleep disorders, muscle tension habits and other behavioral factors
  - The recognition of pain behavior and secondary gain behavior
  - Psychological disorders including depression, anxiety, somatization and others as they relate to orofacial pain disorders

ภาคผนวก 3

ประสบการณ์ทางคลินิกที่แนะนำ (Recommended Clinical Experiences)

Case/Procedure	จำนวนอย่างน้อย
<p>การซักประวัติ ตรวจทางคลินิกอย่างละเอียด ประเมิน วินิจฉัยและจัดการผู้ป่วย (Comprehensive history taking, clinical examination, patient assessment, diagnosis and management) โดยต้องผ่านประสบการณ์ในผู้ป่วยทุกกลุ่มหัวข้อ ดังนี้</p> <p>1. Pain</p> <ul style="list-style-type: none"> - Masticatory musculoskeletal pain - Cervical musculoskeletal pain - Neurovascular orofacial pain - Neuropathic orofacial pain - Sleep disorders related to orofacial pain - Intraoral, intracranial, extracranial, systemic disorders and malignancies that cause orofacial pain <p>2. Functional disturbances of the masticatory system</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oral parafunctions - Orofacial dystonias/dyskinesia - Temporomandibular disorders <p>3. Occlusal related problems</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trauma from occlusion - Tooth wear <p>4. Sleep disorders</p> <ul style="list-style-type: none"> - Primary snoring - Obstructive sleep apnea - Sleep bruxism <p>5. Others</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sport mouth guard 	80 ราย
<p>กระบวนการตรวจวินิจฉัย (Required diagnostic procedures) โดยต้องผ่านประสบการณ์ในทุกกลุ่มหัวข้อ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Imaging Interpretation (e.g. Panoramic, Transcranial radiograph, Cone beam computerized tomography, Magnetic resonance imaging, bone scan/nuclear medicine) ▪ Diagnostic nerve block 	<p align="center">50 ราย</p> <p align="center">10 ราย</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Biochemical laboratory investigation and interpretation ▪ Psychosocial and behavioral assessment 	<p>10 ราย</p> <p>15 ราย</p>
<p>การจัดการผู้ป่วย (Patient managements) ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยต้องผ่านประสบการณ์ในทุกกลุ่มหัวข้อ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Oral appliances e.g. stabilization appliance, anterior repositioning appliance ▪ Occlusal adjustment ▪ Other occlusal therapies e.g. overdenture, restorative dentistry, dental prostheses etc. ▪ Pharmacotherapy ▪ Interdisciplinary management with other health care providers (Physicians/dentists/physical therapists/psychologists etc.) ▪ Physical therapy (e.g. head and neck exercises, posture training, physical modalities, massage, trigger point compression) ▪ Therapeutic injection e.g. trigger point / botulinum toxin injection 	<p>70 ชิ้น</p> <p>10 ราย</p> <p>3 ราย</p> <p>30 ราย</p> <p>20 ราย</p> <p>60 ราย</p> <p>5 ราย</p>
<p>จัดการผู้ป่วยที่มีความผิดปกติในการนอนโดยเฉพาะ การนอนกรนแบบปฐมภูมิ และผู้ป่วยที่มีภาวะหยุดหายใจขณะหลับจากการอุดกั้น (Management of sleep breathing disorders e.g primary snoring, obstructive sleep apnea) โดยต้องผ่านประสบการณ์ในทุกกลุ่มหัวข้อ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Screening for OSA patients ▪ Interpretation of polysomnography ▪ Oral appliances for obstructive sleep apnea (OSA) e.g. mandibular advancement device, tongue retaining device 	<p>40 ราย</p> <p>10 ราย</p> <p>5 ราย</p>